

lovenije

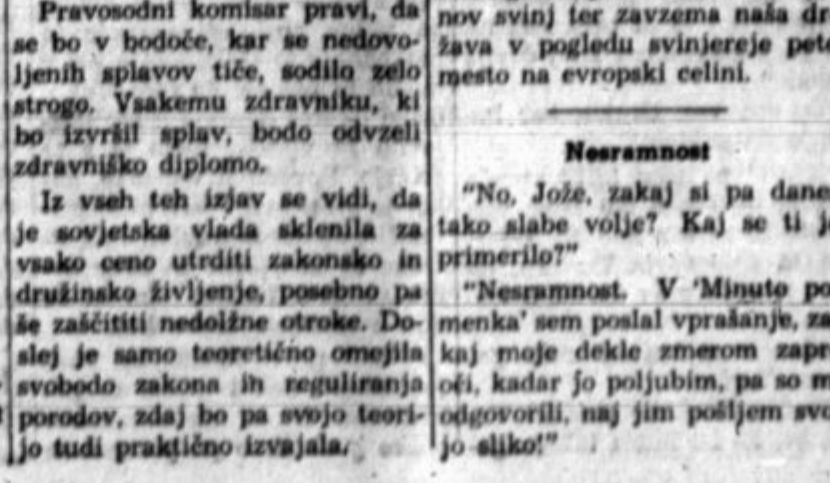
...no simpatijo obdržava
Nikolajev največjega
Stalinizma Trocke-
...nje ga kot zapadnja-
...hrustskega predstavitelja
...ke elite, ki je hotela
...rati Rusijo kot člove-
...je bil s svojim obsežnim
... On je zastopal delav-
...stvo, svobodno igro
... stranki, nasproti Stali-
...je videl jamstvo za izgra-
...nistične države v azijs-
...ki avtokracije. Sredstva,
...je Stalin to, poizkušal,
... i primeri z njim, su-

Vrvenje pred poslopjem Co
tirala v zmagi unije United Bre
dni trajajoči stavki podala in s

Coca-Cola Bottling Co. v New York
Bakery Flour Cereal & Soft Drink V
višela plače delavcem.

ku po preključu stavke, ki je res
Workers. Kompanija se je po do

**Revolta
v indijski provinci**

Simla, Indija, 9. jul. — Dva vojaka sta bila ubita in sedem ranjenih v bitkah s sovražnimi domaćini v provinci Waziristan, a glasi poročilo iz angleškega višjega. Revolto proti Angležem je podžgal fakir v Ipiju, ki je pozval svoje pristabe v "sveto" vojno. V izgradnji v drugem kraju je bilo 30 ljudi ubitih in ranjenih.

Med evropskimi državami je danes največ svinj na nemem ozemlju Nemčije priključenih dežel. Službeniki navajajo, da doseže štetinarjev tam 23 milijev. Nemčiji sledijo pa z majhnimi razlikami Poljska in Anglija. Kva na prasičereja pa je dovoljeno venstveno na Angležke najbolj pazijo na čistost. V Jugoslaviji imamo 5

Simla, Indija, 9. jul. — Dva vojnika, ki sta bila ubita in sedem ranjenih v bitkah s sovražnimi domaćimi v provinci Waziristan, a glasi poročilo iz angleškega vojnega glasila. Revolto proti Angležem je podžgal fakir v Ispiju, ki je pozval svoje pristabe v "sveto" vojno. V izgreduh v drugem kraju je bilo 30 ljudi ubitih in ranjenih.

Vrvanje pred poslopjem Coca-Cola Bottling Co. v New Yorku po prenehanju stavke, ki se razla v zmagi unije United Brewery Flour Cereal & Soft Drink Workers. Kompanija se je po dolga trajajoči stavki podala in zvišala plače delavcem.

(Se nadaljuje.)

Nekaj granat je bilo dovolj; strašna panika je izbruhnila v stotnji zuvav, sestavljeni iz samih novincev, ostale čete je potegnil beg s seboj, in nastal je tak nered, da se je brezumni dir ustavil šele za obkopi, v Parizu, kjer je zavladala brezmejna potrtost. Vse postojanke pred utrdbami na jugu so bile izgubljene, in še tisti večer je bila pretrgana poslednja nit, ki je vezala mesto s Francijo, brzogajna žica zapadne železnice. Pariz je bil ločen od sveta.

To je bil za Maurica večer, poln strašne žalosti. Da so si Nemci upali, bi bili čez noč lahko taborili na Karuseljskem trgu. Toda bili so ljudje največje previdnosti, namerjali so oblego po vseh pravih vojnih umetnostih in so bili že natanko določili glavne točke za obkoljenje mesta: črta Meusine armade na severu od Croissy-a čez Epinay do Marne, nato druga črta tretje armade od Chennieres-a do Chatillona in Bougivala, pruski glavni stan, kralj Viljem, gospod von Bismarck in general von Moltke pa so vladali v Versaillesu. Ta ogromna blokada, ki niso verjeli, da bi bila mogoča, je bilo dovršeno dejstvo. To mesto s svojim bastijonskim zidovjem v obsegu osem in pol milje, s svojimi petnajstimi utrdbami in šestorico sprednjih redov je ticalo zdaj kakor v ječi. In obrambna armada je štela samo 13. armadni zbor, 14., ki se je šele tvoril, pod poveljstvom generala Ducrota, obadva s skupnim številom osemdeset tisoč vojakov, h katerim je bilo treba pristeti štirinajst tisoč vojakov mornarice, petindvajset tisoč mož prostovoljcev, stoipetnaest tisoč mož narodne garde, razdeljenih po šesterih razdelih nasipov. A dasi je tvorilo vse to cel narod, vendar je manjkalo vojakov, vajenih boja in discipline. Moštvo vse je oboroževalo in vžebalo; Pariz je bil le še velikansko utrjeno taborišče. Priprave za obrambo so postajale od ure do ure mrzličnejše; ceste — odrezane, hiše, ki so ležale na bojnem pasu, podrte; dvesto topov velikega kalibra in ostalih dvatisočpetsto topov popravljivih in pripravljenih, vlivanje drugih, novih topov — cela orožarna, ki je rasla iz tal pod velikim domoljubnim naporom ministra Doriana. Po prekinjenju pogajanj v Ferrieres-u, ko je Jules Favre razglasil zahteve gospoda von Bismarcka; odstopljenje Alzacije, jetništvo strašburške posadke in 3 milijarde vojne odškodnine, se je dvignil krik ogorčenja; nadaljevanje vojske in odpor proti sovražniku je bil sprejet s krikom navdušenja kot nezgiben življenjski pogoj za Francijo. Tudi brez upa zmage se je Pariz moral braniti, da ostane domovina živa.

Neko nedeljo koncem septembra so Maurica službeno poslali na drugi konec mesta, in ulice, po katerih je hodil, trgi, ki je šel preko njih, so ga navdali z novim upanjem. Zdelo se mu je, da so se po chatillonskem porazu srca še bolj navdušila za veliko delo. Ta Pariz, ki ga je poznal tako željno uživajo, tako bližnjega najhujšim grehom, se mu je kazal zdaj preprosto, poln veselo hrabrosti in pripravljen žrtvovati vse. Srečeval je same uniforme, najmlajših ljudi, ki so nosili čepico narodne garde. Kakor orjaška ura, ki ji poči pero, je bilo namah obstalo družabno življenje, industrija, trgovina in ves poslovni promet: le ena strast je živela, volja do zmage, edino, o čemer je šel razgovor, edini, kar je razvnelo srca in glave v javnih zborovanih karj ponači v stražnicah in med neprestano nabirajočo se množico ljudstva, ki je zapirala cestni hodnik. Prevara samega sebe je postala tako vsesplošna in je tirala vsa srca s seboj; razdraženost je pahalala narod v nevarnost plemenitih brezumnosti. Pojavljala se je že cela kriza bozne nervoznosti, nalezljiva groznica, ki je pretiravala strah in zaupanje ter ob najmanjšem dihu odklenila v

človeku razbrzdano zver. In Maurice je bil v ulici Des Martyrs pričal prizora, ki ga je razstrasil: besna tolpa, se je v pravcetem naskoku vrgla nad hišo, kjer so videli eno izmed visokih oken vso noč osvetljeno z jasno lučjo svetilke — očitno znamenje za Pruse v Bellevue nad Parizom. Meščani, ki jih je mučil strah pred vohuni, so živeli po strehah, da pazijo na okolico. In še prejšnji dan so hoteli v tuilerijskem bazarju utopiti nesrečnika, ki je na klopi razgrnil in gledal načrt Pariza.

Tudi Maurica, ki je bil prej tako svobodnega duha, je v omanosti vsega, kar je bilo dotlej njegova vera, pograbila ta bolezen samotljubja. Nič več ni obupal kakor na večer chatillonske panike, kjer ga je mučilo tesnobno vprašanje, ali pač najdejo francoske armade še katerikrat dovolj moške moči, da bi se borile: izpad 30. septembra na L'Hay in Chevilley in izpad 13. oktobra, ko so mobilne garde zavzele Bagneux, ter naposled izpad dne 21. oktobra, ko se je njegov polk za kratek čas polastil Malmajsonskega parka, mu je vrnil vso njegovo vero, tisti plamen upanja, ki ga je mogla že ena sama iskrica razvneti iznova — plamen, ki mu je razjedal srce. Dasi so jo Prusi ustavili na vseh točkah, se armada zato ni borila nič manj hrabro; še je mogla zmagati. Toda Mauricevo trpljenje je prihajalo iz tega velikega Pariza, ki je omahoval med najskrajnejšimi sanjami in najhujšo malodušnostjo, preganjan od strahu pred izdajstvom, v svoji strastni želji zmage. Ali nista sledila cesarju in maršalu MacMahonu tudi general Trochu in general Ducrot kot nespodobna poveljnika, brezvestna povzročitelja poraza? Isto gibanje, ki je porušilo cesarstvo, je pretlo, da poruši tudi vladno Narodno Oboroženo: bila je splošno nestropanost nekaterih vročkrvnežev, ki so težili za oblastjo, da bi mogli otihi Francijo. Jules Favre in drugi člani so bili že manj priljubljeni od padlih ministrov Napoleona III. Ker niso hoteli pobiti Prusov, je bilo naravno, da prepuste svoje mesto drugim, zmagezvestnim revolucionarjem, ki so hoteli odrediti splošni vstanek ter radovoljno sprejeti izumitelje, ki so ponujali, da podrujejo okolico mesta z minami ali pa uničijo sovražnika z novo ploho grškega ognja.

Na predvečer 31. oktobra je uničila Maurica ta bolezen suma in sanjivosti. Zdal je verovat domisljijam, ki bi se jim bil včasih smejal. Zakaj ne bi? Ali neumnost in hudodelstvo nista bila brez meje? Ali ni postalja čudež mogoč sredi teh katastrof, ki so preobračale svet? Dolg srd se je bil nabral v njegovih prsih, odkar je tam doli pred Muehlhausenom izvedel o Froeschweilerju; kraval je zaradi Sedana kakor od žive, venomer razdražene rane, ki jo more najmanjša nezgoda zopet odpreti; pretresenje slehernega poraza se mu je bilo ohranilo; telo in glava sta bila oslajljena po tako dolgi vrsti dni brez kruha in noči brez spanja. Tako se je čutil vrnjenega v to strašno življenje, polno hudih sanj, in ni vedel niti, če živi. In misel, da se mora toliko trpljenja končati z novo, nepopravljivo katastrofo, ga je delala napol blaznega ter izpreminjala tega olikanca v bitje, ki se je vdajalo zgolj svojim nagomtem ter se vedno zopet prepustilo trenutnemu razburjenju. Rajši vse, porušenje in uničenje, kakor pa le en belič francoskega premoženja, le eno ped francoske zemlje! V njem se je zaključeval razvoj, ki je bil pod udarci prvih izgubljenih bitk pogazil napoleonsko legendo, tisti sentimentalni bonapartizem, ki ga je imel od junaških povesti svojega deda. Zdal je niti ni bil več pristal teoretske in modre republike, nagibal se je k revolucionarnim nasilnostem ter veroval v potrebnost strahovlade, da se pometo nesposobneži in izdajalci, ki so se pripravljali, da zakopljejo domovino.

(Dalje prihodnjik)

Torče Skočir

(Se nadaljuje.)

"Res, res. Pa stopi, vendar! Drugi teden pojdem. Je že vse narejeno. Več, moj brat je že več let za duhovnika tam, jaz bom pa delavec. Pa rabiho jih tam, in brat je rekel, da se jim zelo, zelo dobro godi. Vsak ima svojo posebno lepo sobo. Polno preprog je notri, pa jesti imajo, kolikor hočejo. Pa ne krompirja ali zelja ali repe, kaj že! Vsega najboljšega imajo tam, kolikor si požeji kdo. Pečenih pišk je kar na takele kupe, pa puranov, pa tort, piškotov in ocvrtih vina imajo tako črna kakor tinta, pa belega ko mleko, pa sladkega, da se kar ustnice sprejemajo. Pa ne malo, take sode imajo da kar po lestvicah plezajo do vrha. In koliko stvari imajo še lepih in dobrih, o kar jih morda še sanjati ne moreva..."

Kakor v čudežnih sanjah ponavljala Torče vse te besede in verjame Drečetu prav vse, ki vse tako natančno ve in ima brata tam.

"Vidiš, takole dobro mi bo. Zato sem pa tako vesel in kar hodim okrog in živim in pijem. Mati se jokajo od sanjave, spoda za sina, to ti povem. Mišlila, da je to malo?" Torče ves vesel prisopihla domov. "Kod si šel, potepuh potepeni?" zavpije vsa razjarjena mati in ga udari po hrbtu. "Si ušel, kajne, pa si se bal domov. Le čakaj, lenuh! Že vem, gospodar mi je vse povedal; tu je bil; nič več te ne mara." "Ali res ne?" se razveseli Torče. "Zdal se pa še norčuješ? Ali te pojdem spet ponujat in prodajati?" "Ne bo treba, mama, ne! Še veseli me boste, le poslušajte!" In Torče z vneto pripovedujo, kar mu je pravil Drečje. Mati izpočetka neverjetno zmaguje z glavo in se huduje. Potem pa začne poslušati verneje in natančneje in ob koncu je vsa v mislih in ničesar ne reče. Takoj drugi dan se odpravi k Močilarjev in vpraša, kako je s to stvarjo. Povedo ji vse tako, kakor je bil pravil Torče in še pristavijo, da imajo trapiisti ondi si rarno in pivovarno in kako dobro se godi fantom tam in še domov pošljejo lahko kaj. "Naš, pravi Močilarka, 'naš je zadnjič nekaj poslal in pohvali se, da se mu neznansko dobro godi. Zato pa pošljem še

"Mater se bojim," reče pohlevno Torče. "Bojiš? Zdal, ko pojdeš? Vesela bo, ko bo imela takega go-

spoda za sina, to ti povem. Mišlila, da je to malo?" Torče ves vesel prisopihla domov. "Kod si šel, potepuh potepeni?" zavpije vsa razjarjena mati in ga udari po hrbtu. "Si ušel, kajne, pa si se bal domov. Le čakaj, lenuh! Že vem, gospodar mi je vse povedal; tu je bil; nič več te ne mara." "Ali res ne?" se razveseli Torče. "Zdal se pa še norčuješ? Ali te pojdem spet ponujat in prodajati?" "Ne bo treba, mama, ne! Še veseli me boste, le poslušajte!" In Torče z vneto pripovedujo, kar mu je pravil Drečje. Mati izpočetka neverjetno zmaguje z glavo in se huduje. Potem pa začne poslušati verneje in natančneje in ob koncu je vsa v mislih in ničesar ne reče. Takoj drugi dan se odpravi k Močilarjev in vpraša, kako je s to stvarjo. Povedo ji vse tako, kakor je bil pravil Torče in še pristavijo, da imajo trapiisti ondi si rarno in pivovarno in kako dobro se godi fantom tam in še domov pošljejo lahko kaj. "Naš, pravi Močilarka, 'naš je zadnjič nekaj poslal in pohvali se, da se mu neznansko dobro godi. Zato pa pošljem še

Vojaki šotor v gosdn pokrajini države Tennessee.

Drečeta, saj nam dela tako same sitnosti in nima obstanka prav nikjer."

"Oh, naš je tudi taki!" zavzdihne Skočirka. "Kar roma od kraja do kraja. Star bo, pa še pomočnik ne bo. Ničesar ga ne veseli, le igral bi se, pa komedije uganjal. Križ je z njim, da vam povem."

"Zato ga pa pošljite kar z mojim fantom stran."

"I saj bi ga. Pa denar?"

"Za vožnjo, menite? Kaj pa, to je že spet sitnost. Pa morda bi vam ona kaj poslala, najstarejša, ki že dosti zasluži."

"Seveda dosti nima, kot učiteljica. Pa bi že kako, kar pisala bom. Pa tisti spisi?"

"Te bo pa že naš spisal."

"Lepo zahvaljeni; prav vesel la sem res."

In Skočirka je potolažena in piše hčeri in ta ji pošlje denar, čeprav si ga izposodi. Saj ve, kako je s Torčeto doma in kakšna reva je mati radi njega.

Iz samostana pride dopis, da je Torče sprejet; in tako odide ta Torče in Drečje k trapiistom, in Močilar ju spremi.

Tenko in zateglo zvoni zvon v samostanu trapiistov. Tiho se odpirajo celice, in še tišje hodijo temne postavbe po dolgem, ozkem hodniku v kapelo. Tupatam se zasveti ob luči obleka, pa spet potemni, dokler se ne izgubi v temini na ovinku hodnika.

Dve je ura ponoči in k zornicam zvoní. Star menih, z dolgo sivo brado in ostrimi potezami, bere mašo. Skrivnostno se bele halje redovnikov-duhovnikov, ki klečijo globoko sklonjene pred oltarjem, kapuce potegnene preko glave. Težki molki rožljajo, platnice debelih mašnih bukev udarjajo, debele, medene zaponke se povešajo.

Za duhovniki klečijo bratje-delavci. V temnejših haljah so, in obrazi so jim močnejši in nekako bolj robati. Tudi ti klečijo globoko upognjeni in imajo glave pokrite s kapucami.

V zadnji vrsti klečita novince Torče in Drečje. Teden dni sta tu, a Torčetu se že čez cel večnost. Pri zornicah se domisli vsega in tako hudo mu je, da se komaj zdrži joka. Drečeta sune in pravi:

"Stran pojdem. Še en teden bom tu, pa pojdem."

Drečje pokima z glavo tako močno, da mu kapuca zleze z glave in šepne:

"Tudi jaz pojdem."

Kje so tiste lepe sobe, kje vsa tista jedila, kje vse one lepote in dobrote! Morda so imeli vse to v samostanu, a Torčetu in Drečetu jih niso dali.

Lepa soba je bila tista, kjer sta prenočevala prvo noč, a ta je bila le za tujce. Torče je hotel že koj drugi dan nazaj, a Močilar mu je dal tako zaušnico, da se ni upal nič več govoriti o tem.

Kako hudo je bilo Torčetu!

Ob dveh ponoči je moral vstajati, jedel je iz lesene skledice, katero je moral pomiti sam. Ležal je v ozki postelji, rakvi podobni in v njej je bila slama in nič rjuh, nič blazin. V kuti je moral spati in nad glavo je bil velik križ z napisom: Memento mori!

Take čudne stvari so jedli, toliko delali; po cele ure ni smel govoriti, zasmel se je malo kdaj in hodilo so na pokopališče tik samostana in molili rožni-venec in psalme za umrle. Če ni slusal, je bil strogo kaznovan in večkrat je jezno pogledal Drečeta, češ, kaj si me tako prevaril? Pa tudi Drečetu je bilo hudo. — In zdaj mislita le na to, kako jima bo mogoče oditi iz samostana.

In kmalu, v drugem tednu, gresta k opatu in povesta vse. In ker je bil opat prijazen in razumen mož in vaju takih govorov, se jima nasmehne in pravi: "Vidita, tudi v samostanu ni življenje mir in sladkost, če se človek ne vda v božjo voljo. Če ne čutita poklica v sebi, premislita se — v treh dneh mi povejta, potem pojdita v božjem imenu. Denar za vožnjo vama že preskrbim." Smilita se mu fanta in vedel je, kaj je mladost.

Torče in Drečje toliko, da ne poskočita od veselja; zahvalita se mu in seveda se ne premislita tudi v treh dneh ne. Ko odhajata na pot, jima je, kakor bi prišla še enkrat na svet.

Skorčirjevi so se bili pomirili radi Torčeta. Mati je upala, da se mu dobro godi in ostane gotovo v samostanu.

Nekoč sedi Skočirka sama doma.

Nenadoma se odpro vrata, Torče priteče v sobo, objame mater in vzklikne:

"Mama, sira sem vam prinesel!"

Skočirka toliko da ne omedli. "Ali si živ, ali mrtev?"

(Konec prihodnjik)

Interieur

V dimu je kavarna nalahno pijana.

Stokrat prevarane hrepenijo luči še in še in trepečejo v rezkem smehu. Kakor mlad tat se mota godba skozi šumenje.

"Saj si ne morem misliti, da je res, da si tukaj in te imam pred seboj!"

"Seveda sem tukaj, poglej me!"

"Kako sem te čakala ves dan! Še mrak je bil v jutru in že sem vstala in pogledala skozi okno. Po cesti navzdol sem pogledala in sem te videla."

"Kako daleč sem bil tedaj še jazi!"

"Daleč in vendar čisto v meni."

Njene oči žarijo in vsaka poteza je polna sreče.

"Vse dopoldne sem hitela in hitela. Hip za hipom sem pogledala in vsak človek, ki je prišel izza ovinka, si bil ti, in vsakemu sem se nasmehnila v pozdrav."

"Kaj me tako malo poznaš, da me zamenjaš s prvim, ki pride?"

"O, ti! Saj veš, saj razumeš! Ne veš?"

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

Ne veš?

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabilja za veselice in shode, vizitnice, častila, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, angleškem jeziku in drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.

TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. — Cene zmerno, enotno delo pr.

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. LAWNDALE AVENUE • CHICAGO, ILL.

TEL. ROCKWELL 4994

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni sami. List Prosveta stane za vse enako, za člani ali nečlane S.N.P. eno letno naročnino. Ker pa člani še plačujejo pri vstopu v S.N.P. tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj je vsak član, da je list predrag za člano S.N.P. List Prosveta je vaše lastništvo, gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo: — Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P., ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnino.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado \$5.00	Za Ciscro in Chicago je \$1.00
1 tednik in 4.00	1 tednik in 4.00
2 tednika in 3.00	2 tednika in 3.00
3 tednike in 2.00	3 tednike in 2.00
4 tednike in 1.50	4 tednike in 1.50
5 tednikov in 1.00	5 tednikov in 1.00

Za Evropo je \$3.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaše lastništvo.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Priloženo pošljim naročnino za list Prosveto vsoto \$

1) Ime Čl. družine št.

Naslov Čl. družine št.

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od članov moje družine: Čl. družine št.

2) Čl. družine št.

3) Čl. družine št.

4) Čl. družine št.

5) Čl. družine št.

Mesto Država

Nov naročnik Star naročnik

PIŠITE PO CENIK SLOVENSKEH KNJIG

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo **\$2.00**

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street : : New York, N. Y.